

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 10 MAIG DE 2024 | Número 250

PÀG. 3 | ELECCIONS

Què diuen sobre religió els programes electorals del 12M?

PÀG. 19 | BAULA

"La formació és un element clau de servei que oferim a les escoles"

PÀG. 24 | FRANCESC TORRALBA

"No m'he avergonyit mai de la font d'inspiració cristiana"

PÀG. 32 | MARIA ROSA OCAÑA

Pasqua Ortodoxa

**Comiat a Joan Rigol,
"home conciliador i fe indefallent" | PÀG. 8**

PÒRTIC

L'expressident del Parlament Joan Rigol i Roig ha mort aquest dimarts als 81 anys. Format en Teologia i Filosofia, a banda de la trajectòria política, Rigol ha destacat sempre pel seu vincle i compromís en el món eclesial i social. El seus referents són avui necessaris en un món en què el personalisme esdevé cabdal.

SUMARI

3 Actualitat

Què diuen sobre religió els programes electorals del 12M?

Mor Joan Rigol, "home d'esperit conciliador i fe indefallent"

El funeral de Joan Rigol reuneix l'església i la política catalana al voltant d'una "bona persona"

Joan Rigol: "He mantingut una relació personal amb Déu al llarg de tota la meua vida"

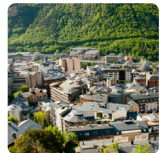
BAULA: "La formació és un element clau del servei que oferim a les escoles"

Pau Vidal: "Els jesuïtes volem posar llum sobre la cultura del silenci amb els abusos"

Homenatge a Francesc Torralba: "No m'he avergonyit mai de la font d'inspiració cristiana"

El Parlament de les Religions arriba a Andorra per parlar d'art i espiritualitat

El jardí d'una família catòlica: la casa de Folch i Torres de Palau-solità i Plegamans

32 Panoràmica

Pasqua Ortodoxa, per Maria Rosa Ocaña

34 Recull de premsa

35 La setmana a les xarxes

Fotografia: Enguany sota llicència C.C. 3.0.

Què diuen sobre religió els programes electorals del 12M?

En vigílies de les eleccions autonòmiques que se celebren aquest 12 de maig; hem buscat què diuen els programes electorals dels diferents partits polítics que busquen aconseguir presència al Parlament de Catalunya sobre religió, espiritualitat i l'escola concertada. Hi ha propostes sobre els afers religiosos pel país? És una prioritat la diversitat religiosa? Quin paper hi juguen les tradicions religioses en les polítiques públiques? Un recull que hem fet a partir dels grups parlamentaris que actualment tenen representació al parlament.

Després de revisar tots els programes electorals, observem que hi ha poca presència del fet religiós en les seves propostes i idees per al país. Hi ha tres llistes que dediquen seccions concretes a aquest àmbit, dues de les quals amb propostes per retallar la presència de la religió a les institucions públiques o a les aules. Amb tot, la majoria de candidatures parlamentàries mencionen el terme juntament amb idees com el respecte, la llibertat i la diversitat. En alguns d'aquests programes es relaciona el fet religiós amb la cultura, les tradicions i, fins i tot, els drets dels animals o la justícia sexual. Quan es parla de religió, també surten conceptes com

l'Oficina d'Afers Religiosos, els béns immobles de propietat religiosa o les minories religioses. I una dada curiosa: si comparem el percentatge de pàgines dedicades a la religió de cada programa electoral amb el de **les eleccions municipals de Barcelona el 28M**, la xifra augmenta substancialment.

ERC: Llibertat de creences i pluralisme

El **programa electoral d'Esquerra Republicana de Catalunya** (ERC) menciona la religió en un parell de punts diferenciats. D'una banda, en l'apartat 'Ciutadania' i sobre les línies estratègiques pel futur, ERC menciona que vol treballar per "una república laica, amb llibertat de creences i conviccions, que garanteixi la lliure pràctica de les creences i el pluralisme religiós".

D'altra banda, la religió també apareix al programa d'ERC quan es mencionen els drets i benestar dels animals. "Les institucions públiques han de tenir una oferta alimentària sensible al benestar animal, així com més inclusiva amb les ciutadanes i ciutadans que tenen restriccions alimentàries per motius de salut, ètics o religiosos", diu el text.

Pel que fa a l'escola concertada, la llista de **Pere Aragonès** demana un nou decret de concerts per "equiparar les condicions de la pública i la concertada dins d'un únic Servei Educatiu de Catalunya". "Millorarem el finançament dels centres aplicant fórmules més equitatives de finançament i també tenint en compte els nivells de complexitat", diuen.

PSC: Fer efectiu el càracter aconfessional

El **Partit Socialista de Catalunya** (PSC) dedica un punt sencer sobre "la llibertat de consciència i laïcitat". Sobre la llibertat religiosa, subratllen que és "un dels fonaments de la convivència i la cohesió social" i que "cal garantir-les promovent polítiques públiques de càracter laic que facin efectiu el càracter aconfessional de l'Estat".

Per la promoció d'aquest punt consideren que cal que la ubicació dels nous espais de culte es produeixi sempre des del respecte a la llei; promoure la incorporació de l'ensenyament cultural sobre el fet religiós en termes d'integració i de convivència; transformar els llocs de culte als centres públics en llocs d'ús públic no aconfessional; retirar els símbols religiosos en edifi-

cis públics; promoure la revisió de la forma de celebració dels actes institucionals per garantir el seu càracter aconfessional; o promoure un "pacte nacional per la laïcitat". Sobre l'ensenyament, el partit de Salvador Illa també demana garantir que la formació d'infants i joves en alguna creença o tradició religiosa en concret "es faci fora de l'horari lectiu".

El PSC també es posiciona sobre els béns immobles d'interès cultural pertanyents a l'Església catòlica i subratlla la necessitat d'establir un "nou i renovat" marc legislatiu que vetlli per l'ús correcte d'aquests béns. El terme religió també apareix a l'apartat sobre el col·lectiu LGTBI del PSC per referir-se a la lluita contra "qualsevol expressió d'intolerància per raó de religió o conviccions", entre altres.

El PSC no menciona l'escola concertada al llarg del seu programa.

Junts: Enfortir relacions entre institucions i comunitats

A Junts per Puigdemont (Junts) es dedica un punt a la "diversitat religiosa" dins l'apartat

sobre la llibertat i la tolerància. “El fet religiós és un element d’integració social”, defensen. Per aquest motiu, creuen que “cal reconèixer l’aportació positiva que socialment fan les comunitats religioses i fomentar-ne el diàleg”. Es parla de llibertat religiosa i es mencionen els tractats internacionals que la defineixen com a dret individual amb una projecció pública i comunitària.

Junts també menciona alguns objectius i accions a dur a terme sobre aquesta temàtica. Asseguren que enfortiran les relacions entre institucions públiques i comunitats religioses; proposaran al Parlament una comissió de seguiment per a la diversitat religiosa; elaboraran un pla de treball sobre els afers religiosos; donaran suport per adequar locals destinats a centres de culte; i emprendran les accions necessàries per adequar els cementiris a la diversitat religiosa; entre altres.

Al programa del partit encapçalat per **Carles Puigdemont** la religió també es menciona quan es parla d’identitat i respecte per la diversitat. El terme apareix en forma de “comunitats religioses” per referir-se a col·lectius on incidir

per ser “agents d’acollida i ensenyament”. Per aquestes eleccions, Junts també subratlla que impulsarà la transferència de les competències relatives al registre d’entitats religioses.

Sobre la concertada, Junts especifica que vol un ensenyament de convivència entre la titularitat pública i la titularitat privada concertada.

Vox: Protegir les tradicions com a valor turístic

El partit d’extrema dreta que ja va obtenir representació política en les anteriors eleccions al Parlament de Catalunya, parla de religió **en l’apartat sobre turisme i patrimoni natural**. “Promourem la protecció de les tradicions populars i esdeveniments religiosos propis del món rural com a part integrant de l’oferta de valor turístic català”, diuen. Es refereixen a les esglésies com a patrimoni que parla “del que som i de com hem arribat a ser-ho”. I, en aquesta línia, asseguren que modificaran la llei de Patrimoni Cultural català per garantir la protecció d’esglésies, catedrals, convents i ermites.

En l’àmbit educatiu, el partit d’**Ignacio Garri-ga** assegura que garantirà “la lliure elecció de

centre educatiu”. Vox afirma que ho faran sostenint tots els centres educatius concertats, sense cloure els col·legis d’educació diferenciada, als centres d’educació especial o als centres religiosos, “especialment atacats pels últims governs separatistes”.

CUP: Treballar per una escola “realment laica”

La Candidatura d’Unitat Popular (CUP), **al seu programa electoral**, critica l’ús interessat de discursos feministes que grups d’extrema dreta utilitzen amb “la finalitat d’atacar altres cultures, religions o orígens”.

Sobre la religió, la CUP també demana desvincular el protocol ‘Proderai’ dels cossos policials i abordar la complexitat de l’expressió religiosa des del vessant educatiu i l’acompanyament social. Alhora, fer pedagogia contra la islamofòbia i el racisme. En l’apartat sobre la democratització de la tecnologia, la CUP demana models i algorismes de l’aprenentatge automàtic que no introdueixin un biaix de sexe, raça o religió. Pel que fa a l’ensenyament, els de **Laia Estrada** volen treballar “per una escola realment laica” i deixar d’impartir la religió catòlica a tot centre

públic i concertat. “Ensenyar religions segrega els alumnes segons la seva confessió o la de les seves famílies”, diuen. Per aquest motiu, creuen que cal pensar “noves formes d’interculturalitat que incloguin aprendre sobre la història de les cultures, filosofia i religió”. A més, la CUP subratlla que hi ha “un menysteniment de l’educació pública” que es deriva del manteniment de l’escola privada concertada “sovint religiosa”. Una escola concertada que, diuen, “absorbeix una part molt important dels pressupostos destinats a l’educació i és la responsable de l’augment de la segregació escolar”.

Comuns: Acabar amb l’ensenyament curricular de la religió

La llista dels Comuns i Sumar **dedica un llarg apartat** a la importància del treball per “un país laic”. En aquest apartat hi apareix, evidentment, en múltiples ocasions el terme religió. Defineixen la laïcitat com la neutralitat religiosa, però també com l’eina per combatre contra les creences de pensament contràries a les lleis democràtiques. El programa de la llista que encapçala **Jèssica Albiach** demana eliminar qualsevol mena de simbologia religiosa en els actes oficials; que l’ensenyament de la religió

no formi part del currículum ni de l’expedient acadèmic; i eliminar qualsevol simbologia religiosa dels centres d’ensenyament. La religió també apareix en apartats com el patrimoni, la memòria democràtica o la justícia sexual i reproductiva. En aquest últim, afirma que alguns drets relacionats amb aquest àmbit s’enfronten a contínues amenaces per part de “fonamentalismes polítics i religiosos”.

Sobre l’escola concertada, els Comuns afirmen que el sistema de concerts genera “segregació i profundes desigualtats entre l’alumnat”. Per això, exigeixen desplegar una inspecció sistemàtica i acurada dels centres concertats i retirar el concert a aquells que segreguin l’alumnat.

Ciutadans: Fer efectiu el dret a escollir l’educació dels fills

Ciutadans **mentiona la religió** quan parla d’una estratègia de prevenció de la radicalització per combatre el terrorisme. “Col·laborarem per trencar amb els missatges que puguin generar comunitats d’inspiració pseudoreligiosa”, diuen. Sobre la concertada, la llista encapçalada per Carlos Carrizosa afirma: “Farem efectiu el dret de les famílies a escollir l’educació dels seus

fills”. També asseguren que reconeixeran als docents en centres públics i concertats de Catalunya la condició d’autoritat pública.

El programa del PP, partit que lidera a Catalunya **Alejandro Fernández**, només té dues pàgines i no menciona en cap cas la religió i tampoc l’escola concertada.

La religió, en percentatges

D’altra banda, una dada rellevant sobre la presència del fet religiós als programes electorals és la proporció de pàgines dedicades a aquest àmbit amb relació al total de pàgines del document. Per fer aquest percentatge, no s’ha comptabilitzat les pàgines dedicades a l’escola concertada, només aquelles que estrictament tracten l’àmbit religiós. Al programa d’ERC, de 169 pàgines, a dues hi apareix la religió (1,2%). Al del PSC hi apareix a 3 de 149 (2%); al de Junts hi ha 4 de 230 (1,7%); al programa de Vox a dues de 49 (4,1%); al de la CUP trobem la religió a 5 de 117 pàgines (4,2%); al programa dels Comuns i Sumar a 9 de 184 (4,9%); al de Ciutadans a 1 de 13 (7,7%); i, finalment, al del PP a 0 de 2 pàgines (0%).

estab | im vinc | es

INSCRIU-T'HI!

www.baula.com/establimvincles

V Jornada d'Innovació
Pedagògica

BAULA

11 de maig

9.00 h - 13.30 h

Casa de la Convalescència, Barcelona

Foto: Sagrada Família

Mor Joan Rigol, "home d'esperit conciliador i fe indefallent"

L'expresident del Parlament **Joan Rigol i Roig** ha mort als 81 anys aquest dimarts 7 de maig. Format en Teologia i Filosofia, a banda de la trajectòria política, Rigol va destacar sempre pel seu vincle i compromís en el món eclesial i social. El seu funeral està previst per a dijous 9 a les 11h al Tanatori de les Corts. Rigol va expressar la seva voluntat de no comptar amb capella ardent pública al Parlament de Catalunya.

Doctor en Filosofia i Teologia, i màster a ESADE, ha estat membre de diverses entitats socioculturals del país, com la Fundació Joan Maragall, l'IQS, president de l'ESADE Fòrum, o president de la comissió executiva del Patronat de la Muntanya de Montserrat. L'any 2004 també va iniciar el seu mandat com a president delegat del Patronat de la Sagrada Família, càrrec que va ostentar **durant set anys**, fins al 2011.

Rigol, nascut a Torrelles de Llobregat el 1943, va destacar també en la seva vessant política. Va presidir Unió Democràtica de Catalunya durant 13 anys (1987-2000). Va ser diputat del Parlament de Catalunya durant dues legislatures (1988-1995), i va presidir la cambra catalana

entre 1999 i el 2003. Va ser també conseller de Treball del primer mandat de Jordi Pujol, entre 1980 i 1984. També va ser conseller de Cultura de l'any 1984 al 1985, on va proposar un Pacte Cultural.

La seva implicació en múltiples fundacions

L'any 1965 Joan Rigol estudiava cinquè de Teologia al Seminari de Barcelona. Allà va coincidir amb **Antoni Matabosch**, qui va ser professor seu "de sagrament de penitència i matrimoni". Matabosch recorda Rigol com "un bon alumne". L'any 1967 Rigol s'ordena capellà, malgrat després es va secularitzar i casar.

Amb Matabosch reprendran la relació quan, després del seu pas per la política, Rigol formi part del Patronat de la Fundació Joan Maragall durant més de vuit anys. "Em va semblar una persona d'un gran valor de diàleg, ell aportava tot un bagatge de coneixement del món social, polític i del món religiós que anava molt bé".

És també, un cop acaba la feina del Parlament, quan Rigol amplia els estudis de Teologia i Filosofia, fent el **doctorat** en Teologia i el doc-

torat en Filosofia. També coincideix a la Fundació Joan Maragall amb l'anterior president de la Fundació, **David Jou**. Per a Jou, el pensament intel·lectual de Joan Rigol consta de tres elements centrals: el personalisme cristià de Mounier; l'encíclica *Pacem in Terris* sobre els drets i deures humans de Joan XXIII, i l'encíclica *Populorum Progressio* de Pau VI que aplica a les comunitats nacionals i pobles els ideals del cristianisme des del seu vessant social.

"Això té una gran influència en la manera com ell concep la política, la cultura i la participació de la religió en la vida pública", explica Jou. Pel que fa a la política, Jou reconeix que Rigol l'entén "com a servei a l'individu, no l'individu al servei d'uns ideals abstractes, però sí al servei d'un bé comú concret que l'enriqueix a ell i als altres".

Des del punt de vista de la cultura, afirma, Rigol era defensor d'una cultura "que es planteja problemes humans, profunds". I pel que fa a la religió en la vida pública, "ell ho abordava des d'una laïcitat positiva, tenint en compte els elements positius de les religions en la cohesió social i de diàleg amb els altres".

President delegat de la Sagrada Família durant set anys

I aquest diàleg amb altres i aquestes diverses facetes de la vida d'en Joan Rigol van possibilitar, entre altres hites, una **exposició sobre Gaudí al Vaticà**, conjuntament entre la Sagrada Família i la Fundació Joan Maragall, o la **vinguda del papa Benet XVI** a la Sagrada Família.

Ho recorda bé el cardenal emèrit de Barcelona, **Joan Martínez Sistach**, al capdavant de la diòcesi en aquell moment. Rigol era aleshores president delegat de la Sagrada Família, per encàrrec de Sistach. "Ell va fer un gran treball a la Sagrada Família perquè era una persona molt preparada espiritualment". Home polifacètic, Sistach reconeix que "no és fàcil definir Joan Rigol en poques paraules com a home de fe". Home "de fe i coherència", explica el cardenal emèrit, "que ha fet un gran servei a l'Església i el país gràcies a les seves conviccions, sobretot les religioses".

Identificat amb el Concili Vaticà II

Per a **Carles Duarte**, president de la Institució Cultural del CIC i president de la Fundació Ca-

talunya Religió, Joan Rigol era un home “de saviesa profunda, d’esperit conciliador, de vocació constructiva i fe indefallent”.

Duarte també reconeix Rigol com a “home clau en el projecte educatiu del CIC”, en què va ser director de l’Escola de Batxillerats en una etapa fonamental. El seu llegat pedagògic, afirma Duarte, “és fecund i serà durador”. També destaca Rigol per la consolidació i l’enfortiment de la Fundació Jordi Savall-Centre Internacional

de Música Antiga, “hi va aportar orientació, criteri, reflexió serena i ambició consistent”, explica Duarte.

Una implicació a molts nivells a Catalunya que li van fer mereixedor l’any 2019 de la Creu de Sant Jordi. “Joan Rigol va actuar amb generositat i capacitat de diàleg, amb passió per Catalunya i la cultura, identificat amb un cristianisme d’arrels lluminoses i identificat amb el Concili Vaticà II”, reconeix Duarte.

“Home de fe profunda, profundament del Vaticà II, profundament cristià”, afirma Antoni Matasch. “Ell ha mantingut sempre l’Esperit, i l’Esperit sacerdotal, fins i tot”, explica Joan Martínez Sistach.

El funeral de Joan Rigol reuneix l'església i la política catalana al voltant d'una "bona persona"

El cardenal **Joan Josep Omella** ha presidit aquest dijous el funeral de l'expresident del Parlament **Joan Rigol**, que **va morir** dimarts. En el funeral s'hi ha aplegat una àmplia representació de l'església i de la política catalana, sectors entre els quals Rigol sempre va contribuir a crear ponts. I ho va aconseguir perquè "era una bona persona", com s'ha recordat en les intervencions de familiars i amics, i en l'homilia que ha pronunciat l'arquebisbe **Joan-Enric Vives**.

Només alguns noms dels assistents al tanatori de les Corts i la presidència del cardenal-arquebisbe de Barcelona ja expliquen per si sols el relleu del funeral. El president **Pere Aragonès** i la majoria dels seus antecessors, **Artur Mas**, **José Montilla** i **Jordi Pujol**. La presidenta del Parlament **Anna Erra**, i també successors de Rigol com **Laura Borràs**, **Roger Torrent**, **Carme Forcadell**, **Ernest Benach** i **Núria de Gispert**. El cap de l'oposició, **Salvador Illa**, les conselleres **Natàlia Garriga** i **Anna Simó**, i exconsellers i polítics com **Xavier Trias**, **Jaume Giró**, **Meritxell Borràs**, **Irene Rigau**, **Antoni Castells**, **Josep Rull**, **Jordi Turull**, **Anton Maria Espadaler**, **Albert Batlle**, **Miquel Iceta**, **Alberto Fernández Díaz**, **Albert Batet**, **Jordi Martí Galbís**, **As-**

sumpta Escarp, Jaume Asens, Francesc-Marc Àlvaro o Joan Hortalà.

Del món eclesial l'abadessa **Maria del Mar Albajar, Carles Duarte, Esteve Camps, Jordi Faulí, Josep Maria Carbonell, Andreu Trilla, Meritxell Ruiz, Carles Torner o Pere Lluís Font** com a representant institucionals de la Sagrada Família, la Fundació Blanquerna, la Fundació Joan Maragall, Càritas, ESADE, o IQS, en les quals va estar vinculat en diverses etapes Joan Rigol. Han concelebrat el bisbe **David Abadias**, i sacerdots com **Enric Puig, Antoni Matabosch, Lluís Bonet, Salvador Bacardit i Josep Maria Turull.**

En l'àmbit musical, l'ha acomiadat **Jordi Savall** amb el quartet de corda de la seva fundació. Una interpretació molt reconfortant per un melòman com Rigol. Com a president del Parlament, ha rebut els honors de quatre mossos d'Esquadra de gala que han custodiat el fèretre durant tota la cerimònia.

"Dir que era una bona persona és un dels millors epitafis", ha remarcat l'arquebisbe Vives. L'ha definit com un "humanista cristià que sempre

tenia les portes obertes a altres pensaments" i que "no vivia de modes". També ha fet referència a la manera en què va defensar els "drets de les nacions, dels pobles, de les llengües i de les cultures, aprofundint el magisteri de **Joan Pau II**" i el "servei a l'Església de Catalunya i al país".

Davant de tota la classe política catalana, Vives ha assegurat que "Rigol ha estat un referent pels qui us dediqueu a la política". I al final de l'homilia ha incorporat per sorpresa de molts un poema de **Joan Salvat-Papasseit**, "Res no és mesquí". L'ha recitat sencer donant sentit a versos com "per tornar a néixer, necessiteu morir".

LOZANO: "QUI NO POSI EN PRIMER LLOC LA SEVA BONDAT I HONESTEDAT, NO SAP DE QUI ESTÀ PARLANT"

El funeral també ha comptat amb el testimoni d'un amic d'infància de Torrelles del Llobregat amb qui van compartir la formació al Seminari, i del director de Càritas, **Eduard Sala**. A l'inici de la celebració **Josep Maria Lozano** ha fet un precís retrat de Joan Rigol, des de la seva

vida familiar a les referències imprescindibles a Jacques Maritain, Emmanuel Mounier i Gabriel Marcel que permeten comprendre el **pensament** i actuació de Joan Rigol. És des d'aquest punt de partida que Rigol "va treballar per refer un catalanisme polític transversal fins al darrer alè".

Lozano també ha refermat la idea de bondat que han expressat la resta de testimonis: "Qui no posi en primer lloc la seva bondat i honestedat, no sap de qui està parlant". És el context que explica el respecte per la dimensió institucional que exercia. Com a missatge que serviria en plena campanya electoral, també ha servit als assistents una frase de Rigol: "un polític que no estimi el seu país, que plegui".

Fotografia: Fundació
Joan Maragall.

Joan Rigol: “He mantingut una relació personal amb Déu al llarg de tota la meva vida”

“Quan em van elegir president del Parlament, el primer que vaig fer en sortir va ser dir-li al conductor del cotxe oficial: anem a Montserrat”. **Joan Rigol** explicava d’aquesta manera la seva vinculació amb la fe i amb Montserrat el 2013. Ho feia en **una entrevista** que va fer-li el periodista **Miquel Calsina** i que va publicar la revista *Qüestions de Vida Cristiana* (núm. 247), de la Fundació Joan Maragall. Després de **la mort de l’expresident d’estret vincle eclesial i social**, recuperem part d’aquesta entrevista en què afirmava: “He mantingut una relació personal amb Déu al llarg de tota la meva vida”.

El passat mes de novembre va presentar la seva tesi doctoral de filosofia sobre Gabriel Marcel. És la seva segona tesi, la primera va ser de teologia, sobre Jacques Maritain. Vostè, de fet, deu ser dels pocs polítics que tenen dos doctorats. Per què Marcel i per què Maritain? Quina influència tenen tots dos en el seu pensament? Ha arribat a aquests dos pensadors a través del seu camí polític? O ja se situen al principi de la seva trajectòria i després de la seva carrera política ha aprofitat per estudiar-los?

Joan Rigol: El meu marc personal ha estat format per diversos càrrecs polítics: conseller de Treball, conseller de Cultura, després em varen enviar a Madrid com a vicepresident del Senat i també he estat president del Parlament. En cada un d'aquests llocs he intentat fer la meva aportació política. Per exemple, quan era conseller de Treball, hi havia una gran confrontació ideològica, sindical i patronal i vaig intentar posar sobre la taula els grans problemes que teníem aleshores, quan l'atur arribava al 24%, però sense el marc de protecció que tenim en aquests moments...

De quins anys parlem?

Jo vaig ser conseller de Treball del 1980 al 1984. Aleshores vaig enfocar-ho amb dos temes: l'atur i el diàleg social. Aquests eren els meus dos pilars. Després d'aquella experiència, que va ser molt intensa i molt dura, vaig tenir la necessitat d'expressar el meu pensament i en va sortir el llibre *Crisi i país*. Més tard, quan vaig ser conseller de Cultura, tothom recorda encara avui el pacte cultural, que volia situar la cultura al marge de la competitivitat política. I no em va sortir bé. Però en aquell moment

vaig fer-ne una altra reflexió en un llibre que du per títol *Poble i consciència nacional*.

Així doncs, al llarg de la meva trajectòria de compromís polític, l'acció i la reflexió han anat de la mà. Després, en sortir de la política, em va semblar que havia de fer una reflexió sobre la dimensió profunda del sentit de comunitat.

I em va semblar bé -en el context d'una reflexió que ja havia iniciat abans, en treure'm la llicenciatura en teologia i en escriure *Compromís polític i sentit cristià*- aprofundir sobre Jacques Maritain. Què entén per comunitat? Què entén Maritain per persona en el marc de la dimensió política en la qual jo m'havia mogut?

Per altra banda, a la meua vida hi ha un fet que m'ha portat de vegades angoixa i de vegades reflexió, que és la mort de la meua primera dona. Ho volia aprofundir i afrontar. En un inici preguntant una cosa tan senzilla com la següent: la meua relació actual amb la meua primera esposa (ara que ja no hi és) és simplement un monòleg amb mi mateix o realment podem parlar de relació? I aquest és el tema de la meua segona tesi, que vaig focalitzar en **Gabriel Marcel**.

Als meus setanta anys continuo llegint els llibres que em van marcar entre els vint i els trenta anys. I un dels que he tornat a llegir, que va generar un gran impacte aleshores, és *Literatura del segle XX i cristianisme*, de **Charles Moeller**. Constrastar aquest tema de preocupació existencial meua amb el llibre de Moeller i les obres d'Unamuno, per exemple, em va portar a estudiar el filòsof Gabriel Marcel. Sempre, però, des d'aquest rerefons personal de veure si la relació que tenim amb allò transcendent, més enllà de la nostra naixença i la nostra mort, és un més enllà que podem viure amb les persones que s'han transformat en esperit pur. Hi ha, en l'home, indiscutiblement, una dimensió espiritual. Marcel l'anomena *misteri*. Dimensió espiritual que esclata en el sentit de llibertat, entenent per llibertat no fer el que et vingui de gust sinó la creativitat entorn de la gent, que s'expressa fonamentalment a través de l'amor. Doncs bé, volia saber si a partir d'aquesta riquesa espiritual i potencial de llibertat i amor que totes les persones portem a dins som capaços de traspasar la frontera de la mort. La tesi que acabo de defensar es titula *Amor més enllà de la mort en la filosofia de Gabriel Marcel*. Desenvolupar-la m'ha anat bé. Jo no sóc un intel·

lectual. Faig tot això “pel meu gasto”, que dirien els pagesos del meu poble. És un treball d'aprofundiment personal, sobretot.

**“EL FUTUR DE L'ESGLÉSIA
SERÀ MÍSTIC O NO SERÀ”**

Per tant es podria dir que ha trobat en Maritain l'autor on justificar la seva convicció política i en Marcel la dimensió humana de la fe.

Exacte, i el sentit humà de la nostra vida, de la nostra existència. De fet, he estudiat Marcel però no m'he limitat només a explicar un autor, sinó que l'he posat en dialèctica amb mi mateix, que és el que més m'interessava.

I de Maritain, com definiria la seva idea de comunitat, que vostè s'ha apropiat?

Ho explicaré a través d'un altre autor que m'ajuda molt a situar Maritain, que és Ferdinand Tönnies quan parla de societat i comunitat. Sense societat, és a dir, sense confrontació d'interessos amb una actitud dinàmica i positiva, no hi

hauria progrés. Però, d'altra banda, si al final de la nostra vida només hi ha una confrontació d'interessos, la nostra convivència queda molt funcionalitzada i poc realitzada. I la comunitat és precisament el lloc càlid de la gratuïtat, el de les relacions humanes més autèntiques. S'ha de repensar la política no només des de la confrontació d'interessos i de debat fins que és la confrontació partidària, sinó entendre-la també en la seva dimensió comunitària. És el que em motiva a estar en política.

Quins altres referents intel·lectuals, polítics o literaris han estat importants per a vostè?

Per dir-ho amb senzillesa, jo camino amb dues potes. Una és Karl Rahner, el seu llibre *El oyente de la palabra* m'ha estat sempre un punt de referència. I, d'altra banda, sóc lector d'un conjunt de sociòlegs i filòsofs contemporanis com Zygmunt Bauman (el llegeixo d'abans que fos tan mediàtic!), Ulrich Beck o Alain Finkielkraut, que m'ajuden a analitzar la societat actual. A part d'això, he de dir que sóc un tafaer intel·lectual. La meva formació m'ha portat sempre a llegir no només per erudició sinó per anar-me qüestionant a mi mateix. Llegeixo poca literatura. Llegir només assaig és una limitació per-

què perdem l'espai contemplatiu de les coses. Però un autor universal que em va interessar molt en el seu moment va ser Dostoievski, i especialment la novel·la *L'idiota*. Quan em vull distreure (perquè l'assaig no deixa de ser una reflexió), la meva inclinació és cap a la història. Aleshores agafo la història i la gaudeixo com si fos una novel·la: Pierre Vilar, Jaume Vicens Vives, etc. Ells han format el meu catalanisme.

Fa poc va moderar per a la Fundació Joan Maragall un diàleg públic entre Oriol Junqueras i Joan Majó. Junqueras hi va explicar que va ser el seu compromís polític amb el país el que l'havia fet prendre consciència de la seva identitat cristiana, mentre que Majó afirmava que va arribar a la política a partir del seu compromís cristià. Fins a quin punt, en el seu cas, la inspiració cristiana ha estat responsable del seu compromís polític?

Ara tinc setanta anys. Vaig néixer en una família molt senzilla d'un poble de pagès, vaig entrar al seminari, vaig tenir tota la formació eclesial, vaig exercir de capellà durant un any i mig, després em vaig secularitzar, vaig obrir un despatx professional d'economia i vaig entrar en el

món social. Per tant, a mi el sentit cristià em ve de ben petit, des que a casa al vespre resàvem el rosari. He tingut totes les crisis imaginables, però he mantingut aquesta relació personal amb Déu al llarg de tota la meua vida. Per tant, no hi ha un moment concret en què irrompi el cristianisme en mi.

Vaig entrar en política perquè ja durant la dictadura vaig acollir gent que demanava la protecció del món eclesiàstic per poder tirar endavant la seva activitat política. Recordo que una vegada la policia va irrompre a casa i hi va trobar les obres completes de Lenin, que pertanyien a algú que les hi havia deixat perquè no l'enxampessin. En aquest sentit, puc dir que en política tinc uns antecedents nascuts per pura solidaritat, sense cap opció ideològica prèvia. En el moment de la transició, uns quants companys vam concloure que ens hi havíem de posar i ens vam distribuir entre els diversos grups polítics. Un amic del grup em va parlar d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC) i m'hi vaig apuntar. Un cop a UDC, com que jo tenia un despatx d'assessorament d'empreses, se'm va demanar que treballés el tema de la petita i la mitjana empresa i que participés en la formació

d'una patronal catalana. Vaig ajudar a donar el sentit de catalanitat al món empresarial a través de la influència que havia rebut de lectures com la de Industrials i polítics del segle XIX, de Jaume Vicens Vives. Després em van demanar que m'hi integrés i vaig esdevenir el primer secretari de la petita i mitjana empresa de Catalunya. Quan UDC es va coalitzar amb Convergència, el president del Comitè de Govern, en Francesc Borrell, no trobava ningú que volgués ser el segon del nostre partit a les llistes de les eleccions de 1979. Tots els que es volien dedicar a la política ja havien abandonat UDC! Em van garantir que no sortiria elegit, i així va ser. Però quan el 1980, després de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, els candidats que ja ocupaven escons al Congrés de Madrid van haver de renunciar-hi, les llistes van córrer automàticament. I així va ser com vaig entrar a la política institucional.

Vostè es continua considerant un polític democratacristià? Què li sembla que ha aportat històricament la democràcia cristiana en l'àmbit europeu? Encara hi ha un espai per a una opció política que puguem considerar democratacristiana?

Certament el nom de democràcia cristiana pot generar certs equívocs al nostre país. Que l'Església catòlica fos la religió oficial durant el franquisme en deu tenir bona part de culpa. Però per a algunes coses ens cal una mica més de perspectiva històrica. Al final de la Segona Guerra Mundial, en el marc de la necessària reconstrucció europea, la Democràcia Cristiana va fer una aportació molt positiva. Només cal recordar noms com De Gasperi a Itàlia, o Schumann i Adenauer, que van crear un pòsit molt decisiu en política europea. Una vegada creada la Unió Europea, però, he vist la democràcia cristiana preocupada sobretot pel número de diputats que suma enfront dels socialistes. Calia sumar gent i van començar a aproximar-se als conservadors, sense cap mena de preocupació, amb la idea que la democràcia cristiana tenia un missatge de centralitat. I ara ens trobem que som com conservadors.

Una pregunta final: com veu l'Església actual?

Dissonant.

Comparteix la tesi que l'Església viu una nova primavera?

No encara. Crec en allò que deia Karl Rahner que el futur de l'Església serà místic o no serà, i ho interpreto de la següent manera: per ser cristià cal tenir un espai on poder projectar la pròpia fe juntament amb categories d'humanitat. Per tant, hi ha d'haver grups responsables d'animar-se en la fe i de fer aquest seguiment cristià, no n'hi ha prou amb la ritualització d'anar a missa de tant en tant. Això vol dir que es genera una Església de consciència de base que va de baix cap a dalt. El papa Francesc està dient coses que ens agraden, certament. Però el papa ha de ser l'expressió d'aquesta dinàmica, que és el que convindria crear. Però una dinàmica que parteixi de la base eclesial xoca contra una jerarquització burocratitzada que de moment manté tot l'aparell. Una jerarquització burocratitzada que comporta una praxis cristiana força impersonal, difícilment acceptable per la joventut d'avui dia.

Tot això, al meu entendre, ha d'anar canviant. En l'experiència de cadascú ja canvia gràcies a la força de comunicació personal de la fe i d'ani-

mar-nos a viure-la. Aquest és el canvi que ha de fer l'Església. El missatge del papa Francesc porta implícita aquesta visió. Ell tindrà feina amb la transformació de la cúria. Hi haurà una radicalització del fet cristià. Hi ha molts cristians que ho són i que ho porten a dins: si troben una plataforma de comunicació de la seva fe serà per a ells un revulsiu. Poden ser *testimonis profètics*, com en diu Maritain. Quan el papa afirma que el capitalisme portat a l'extrem pot ser una bogeria col·lectiva, són paraules que toquen la consciència de tots plegats; hem de saber discernir les estructures econòmiques des de la fe. Això és ser militant o profètic, en el sentit que profeta és qui assenyala el futur per anar avançant. Si això surt de la base de l'Església, està fent una aportació extraordinària al món. Em sembla que per aquest camí hi ha futur i els joves s'hi podran integrar d'una manera positiva i creativa.

Sabent que aquesta entrevista apareixerà a *Qüestions de Vida Cristiana*, podria dir-nos què significa per a vostè Montserrat?

Li explicaré una anècdota de la meua vida, perquè Montserrat comença en la meua intimitat. Quan em van elegir president del Parlament, el primer que vaig fer en sortir del Parlament va ser dir-li al conductor del cotxe oficial: anem a Montserrat. És un lloc on he passat moments fonamentals de la meua vida, com ho era aquesta elecció, i em vaig veure amb la necessitat d'expressar un compromís: havia de pregar per tots els polítics del meu país.

Hi ha, a més a més, una fita imprescindible en la nostra història recent i que enceta un paper important: la del Montserrat de 1947, la recuperació d'una certa solidaritat catalanista que marca un punt d'inflexió del catalanisme en temps difícils; la de Montserrat com a símbol del conjunt del país, d'uns valors de solidaritat, de civisme i d'obertura.

Podeu llegir l'entrevista sencera a Joan Rigol aquí.

20 propostes de Migra Studium pels partits polítics d'aquest 12M

Fruit de l'experiència dels darrers 20 anys de la fundació Migra Studium dels jesuïtes en el camp de l'acollida, els drets i la convivència; l'entitat ha publicat **20 propostes a tenir presents davant les eleccions autonòmiques** del 12 de maig al Parlament de Catalunya. Són propostes que van de l'àmbit de l'acollida al de l'exercici dels drets, l'antiracisme, la diversitat i la convivència.

MIGRA STUDIUM | [LLEGIR AL WEB](#)

El Papa convoca el Jubileu i demana "acabar amb les armes i la pena de mort" el 2025

El **papa Francesc** ha convocat oficialment aquest dijous a la tarda el Jubileu que se celebrarà l'any 2025. Una convocatòria que, com mana la tradició, ha fet oficial llegint **la butlla papal** a la basílica de Sant Pere del Vaticà. En el seu text de convocatòria, el Papa ha demanat que el Jubileu ofereixi "signes tangibles d'esperança" i que, durant l'any sant, els governs apliquin mesures per "abolir la pena de mort" i "acabar amb les armes".

CR / VATICAN NEWS | [LLEGIR AL WEB](#)

La Rebotiga n.118. L'humanisme cristià d'en Joan Rigol

Comentari de l'actualitat de la setmana amb els redactors i col·laboradors de Catalunya Religió. Aquesta setmana parlem amb el poeta i assagista **Carles Torner** sobre l'humanisme cristià de **Joan Rigol**, que **ha mort aquesta setmana**. Tertúlia amb els periodistes **Glòria Barrete**, **Roger Vilaclara** i **Jordi Llisterri**.

ESCOLTA
EL PODCAST

BAULA: “La formació és un element clau del servei que oferim a les escoles”

Baula, una referència en el món educatiu, celebra un any més la seva Jornada d'Innovació Pedagògica, consolidant-se com un punt de trobada essencial per als docents interessats en les últimes tendències educatives. Sota el lema “Establim vincles”, aquest esdeveniment, que tindrà lloc el proper 11 de maig a la Casa de la Convalescència, Barcelona, reunirà experts de renom i representants del sector educatiu.

“Tenim clar el nostre compromís amb el món educatiu del país i creiem que hem de contribuir amb reflexions i aportacions de primer nivell, que puguin enriquir les diferents propostes educatives, que es porten a terme en un món educatiu tant canviant”, afirmen des de l'editorial.

La jornada, que busca proporcionar als docents les eines i coneixements més actuals per millorar la seva tasca diària a l'aula, comptarà amb la participació d'especialistes destacats, entre els quals destaquen **Coral Regí**, assessora en transformació educativa, **Gemma Marfany**, catedràtica de genètica de la Universitat de Barcelona, i **Xesco Espar**, exjugador d'handbol i expert en lideratge.

Un dels moments destacats serà la taula rodona titulada "Paper o digital? Són incompatibles?", on representants de diferents institucions educatives debatran sobre els reptes i oportunitats de la tecnologia en l'ensenyament. La moderació estarà a càrrec de **Joan Lloret**, de Grupo Edelvives.

Per a nosaltres, expliquen des de Baula, la formació "és un element clau del nostre servei que oferim a les escoles". Totes les seves propostes i

projectes van acompanyats d'unes formacions gratuïtes i personalitzades a la tipologia de cada centre educatiu. "A més a més cada curs oferim propostes formatives adreçades a tota la comunitat educativa, per tal que els mestres, famílies i alumnes, "es continuïn formant amb propostes de qualitat i que donin respostes als reptes educatius". L'obertura de l'esdeveniment serà presidida per **Meritxell Ruiz**, secretària general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya,

mentre que l'acte serà presentat per **Olga Vallejo**. Com a atractiu addicional, el duet musical *Arribar i Ploure* oferirà una actuació en directe durant l'esdeveniment. Es preveu que al voltant de 250 educadors i educadores de tot Catalunya assisteixin a aquesta jornada, que ofereix una oportunitat única de formació i networking en un entorn de col·laboració i aprenentatge.

CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Voleu rebre per WhatsApp
les notícies imprescindibles de cada setmana?
Apunteu-vos a la llista informativa
de Catalunya Religió!

Com? Guardeu el número **693 715 339** a la llibreta
de contactes com a 'Llista Catalunya Religió'.
I envieu-hi un missatge de WhatsApp
que digui **ALTA** i el vostre nom.

Fotografia: 3Cat.

Pau Vidal: “Els jesuïtes volem posar llum sobre la cultura del silenci amb els abusos”

“Vam decidir participar en aquest documental per voluntat de transparència, per demanar perdó i per reconèixer el passat”. Amb aquestes paraules el delegat de la Companyia de Jesús a Catalunya, **Pau Vidal**, ha explicat **la participació dels jesuïtes al documental ‘La Fugida’**, que relata els abusos per part de dos religiosos a col·legis jesuïtes de Barcelona i Bolívia. Vidal ha estat aquest matí al programa d’Els Matins de TV3, després de l’estrena aquest dilluns del llargmetratge coproduït per 3Cat, i ha assegurat que els jesuïtes volen “posar llum a la cultura del silenci dels abusos”.

Pau Vidal també va ser aquest dilluns a l’estrena del documental. Després de la projecció, el delegat dels jesuïtes a Catalunya ha admès que va sentir “vergonya, tristor i indignació” pels fets ocorreguts en el passat a la Companyia. Ha subratllat que el documental és valent perquè “dona veu a les víctimes”. Unes víctimes que van ser silenciades per la institució i també pel conjunt de la societat.

Per aquest motiu, en nom dels jesuïtes de Catalunya, Vidal ha demanat perdó i ha reconegut que la institució “va ser part del problema”. I

ha afegit: “No teníem la consciència ni les eines per abordar això i la institució es va posar per davant de les persones i les víctimes”. “Avui volem ser part de la solució i **hi estem plenament compromesos**”, ha assegurat.

Un compromís que s’inicia l’any 2012 a les escoles i institucions dels jesuïtes amb protocols i sistemes que, segons ha explicat Pau Vidal, asseguruen la sensibilització i la prevenció immediata d’abusos. Ha parlat de formacions en col·laboració amb la Fundació Viki Bernadet, especialitzada en casos d’abusos, i xerrades amb tota la comunitat educativa. “Estem compromesos perquè això no torni a passar”, ha dit.

Pau Vidal també ha parlat dels processos de reparació que engega la Companyia de Jesús: “Sé que aquest mal és irreparable, però la Companyia està en plena disposició d’aquelles persones que vulguin engegar un procés com aquest”. Assegura que “les víctimes demanen ser escoltades” i que aquests processos es fan a través de la Companyia i, molt sovint, acompanyats d’entitats especialitzades. De fet, algunes de les víctimes que són testimonis directes al documental estrenat aquest dilluns formen part d’aquests processos de reparació. “Algu-

nes estan rebent ajuda psicològica que paga la Companyia”, ha subratllat després de confirmar que també hi ha “reparació econòmica”.

“QUI GARANTIRÀ QUE AQUESTA PERSONA NO TÉ CONTACTES AMB MENORS AVUI SI NO HI HA UNA INSTITUCIÓ AL DARRERE?”

Durant l’entrevista a Els Matins, Pau Vidal ha explicat que l’estiu passat, la Companyia de Jesús va engegar **una investigació pública de la mà del bufet d’advocats RocaJunyent**. Fruit d’aquesta investigació, el jesuïta ha informat que **Francesc Peris**, el jesuïta acusat d’abusos per diversos exalumnes de l’escola de Casp, ha reconegut haver comès abusos des de 1972. “Fem públic aquest reconeixement amb la voluntat que això ajudi a la reparació de les víctimes”, ha explicat Vidal assegurant que “no tenim res a amagar”.

En un cas com el de Peris, avui, el religiós seria apartat i abandonaria la Companyia de Jesús, ha relatat Vidal. Però en aquest cas, de fa 50 anys i que ja ha prescrit, ha dit Vidal, tenien

dues opcions: desprendre’s d’aquesta persona o assumir la responsabilitat.

“Qui garantirà que aquesta persona no té contactes amb menors avui si no hi ha una institució al darrere?”, s’ha preguntat Vidal. Per aquest motiu, els jesuïtes han optat per la segona opció subratllant que Peris ja no representa la Companyia de Jesús; té l’obligació de dur a terme “un procés de reconeixement del mal que ha causat”; i viu en una comunitat de jesuïtes “amb totes les restriccions possibles i sense poder-ne sortir en cas que no hi hagi l’autorització expressa del superior”. Amb tot, Vidal ha insistit amb la col·laboració de la Companyia amb la justícia: “Animem a totes les persones que es dirigeixin als jutjats i als mossos i expliquin els que els ha passat”. Abans d’acabar la conversa, el delegat dels jesuïtes a Catalunya ha recordat: “Sóc jesuïta, però primer sóc persona i m’indigna pensar que un menor hagi estat abusat en una institució”. Per a ell, els casos com aquests suposen “una revolta interior immensa i, alhora, un compromís absolut per mirar d’assegurar que això no pot tornar a passar mai més”.

Sabadell Institucions Religioses i Tercer Sector

Atenció personalitzada orientada al carisma i a la missió de les institucions

Assessorament en inversions, gestió del patrimoni, finançament preferent... Estem al seu costat per oferir-li les solucions financeres que necessita a través d'una àmplia gamma de productes i serveis adaptats al seu sector i a la seva casuística particular.

Convenis

Condicions preferents per a la seva institució i les que en depenguin.

Finançament

Terminis i condicions personalitzats per tirar endavant els seus projectes.

Gestió

especialitzada

Un gestor estarà al seu costat per ajudar-lo en el seu dia a dia.

Més informació a
bancsabadell.com/institucionsreligioses
bancsabadell.com/tercersector

B Sabadell

Homenatge a Francesc Torralba: “No m’he avergonyit mai de la font d’inspiració cristiana”

Se n’hauria d’haver parlat més del fet que un filòsof català, **Francesc Torralba**, hagi rebut el premi Premi Ratzinger 2023. **Un reconeixement de la Santa Seu** a l’obra de pensadors internacionals. Per destacar aquesta menció, la Facultat de Filosofia de La Salle Campus Barcelona va organitzar aquest dimarts una taula rodona d’homenatge a Francesc Torralba, professor de la Universitat Ramon Llull.

El degà de la Facultat, **Carles Llinàs**, va emmarcar el premi Ratzinger en la proposta que sempre ha formulat Torralba des de l’humanisme cristià i “parlant de Déu desacomplexament”. Per Torralba això és així per honestedat i perquè “no hi ha una filosofia neutra. No és un verb ahistòric i atemporal i el pensament sempre està marcat per la mateixa biografia”. Per això, “jo no m’he avergonyit mai de la font d’inspiració cristiana”.

“L’aspiració d’una filosofia sense font d’inspiració, sigui laica o religiosa, no existeix”, segons Torralba. Va reconèixer que aquesta identificació “a vegades m’ha obert portes i altres me n’ha tancat”. Però “el més honest és dir d’on partim”. En el seu cas, d’una inspiració que aporta espe-

rança en un moment en què “abunda el pensament apocalíptic”.

PER A TORRALBA, EL PREMI RAZINGUER VA SER “UNA ESPURNA D’ESPERANÇA EN UN IMMERS MAR DE SOFRIMENT”

La taula rodona amb la participació de **Santi Vila** va destacar alguns elements que ha d’aportar avui el pensament filosòfic a la societat. Avui pensar principalment és un antídoto contra la polarització per la seva capacitat d’identificar “allò que uneix a la condició humana”. Com a exemples del que és comú a tota la humanitat, Torralba va mencionar la condició vulnerable i mortal o el desig de ser feliç, uns conceptes

que demanen l’abstracció filosòfica. Però per fer aquest servei, “la claredat ha de ser la virtut principal del filòsof”, una virtut en què sens dubte Torralba ha excel·lit amb escriure.

L’acte va comptar amb la presència de l’arquebisbe **Joan-Enric Vives**. “Si Torralba hagués nascut al Renaixement avui l’estàriem estudiant”, va assegurar Vives. I va remarcar la importància del Premi Ratzinger que “ens honora a tota la comunitat cristiana de Catalunya”. També va assistir a l’homenatge el director general d’Afers Religiosos, **Carles Armengol**, i el rector de la Universitat Ramon Llull, **Josep Rom**. Va tancar l’acte el director general de La Salle Campus, **José Martín Santos**, que va destacar l’aposta d’incorporar de manera transversal la filosofia en un centre d’estudis de caràcter tecnològic i de l’enginyeria. Francesc Torralba va estar acompanyat de la seva família i en la intervenció inicial va definir el premi Ratzinger que va rebre el novembre com “una espurna d’esperança en un immers mar de sofriment que estem vivint la nostra família” després de **la mort d’un dels seus fills**.

Fotografia: Canva.

El Parlament de les Religions arriba a Andorra per parlar d'art i espiritualitat

La Xarxa Catalana d'entitats de Diàleg Interreligiós (XCEDI) organitza el vuitè Parlament Català de les Religions que se celebra aquest divendres i dissabte a Andorra. Sota el lema 'Art i Espiritualitat', aquest és el primer esdeveniment d'aquest tipus que té lloc a Andorra i segons **Jean Michel Armengol**, secretari general de la comissió nacional andorrana per a la UNESCO i responsable del grup de diàleg interreligiós d'Andorra, és una bona manera "d'implicar les diferents comunitats vinculades al diàleg interreligiós d'Andorra".

Durant aquest divendres i el dissabte, a Andorra s'organitzen una trentena d'activitats dedicades al diàleg interreligiós sota el paraigua del Parlament Català de les Religions. D'entre aquestes hi ha conferències dedicades a l'art i la pintura, a l'espiritualitat al segle XIX o al concepte inclusivista del temple Bahá'í. També hi haurà concerts, tallers, taules rodones i diversos recitals. Tot plegat representarà set confessions diferents: l'adventista, la bahá'í, la musulmana, la jueva, la cristiana ortodoxa, la hindú i la catòlica.

Per tot això, per a Armengol, el Parlament serà una ocasió per "apropar-se a les nombroses

dimensions de l'art i l'espiritualitat. Durant els dos dies es reuniran participants de l'àrea geogràfica i cultural de llengua catalana amb la voluntat d'"escoltar la veu de la saviesa de les diferents tradicions religioses i espirituals".

A més, a Andorra, també s'espera que es pugui "compartir sentiments i pensaments" sobre les qüestions fonamentals de la vida i celebrar "la dimensió més profunda de l'ésser humà". L'objectiu d'aquestes trobades és que els participants puguin experimentar "una transformació personal" que desemboqui en un canvi social. Un canvi que passa per comprometre's a "treballar per aconseguir una societat cohesionada i en pau" i reconèixer "la humanitat de la diversitat" i ampliar "el sentit comunitari".

Les jornades compten amb la presència i les intervencions inicials de **Mònica Bonell**, ministra de Cultura, Joventut i Esports d'Andorra; **Salomó Benchluch**, president de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO (CNAU), Francesc Torredflot, de la Xarxa Catalana d'Entitats Religioses; i **Badi Daemi**, representant del Grup de Diàleg Interreligiós. El Parlament Català de les Religions ja fa vuit edicions que es posa en marxa. Per decidir qui acull

aquest espai, els territoris fan candidatures voluntàries i l'organització "intenta que hi hagi rotació", explica Armengol.

El grup de diàleg interreligiós d'Andorra es va crear el 2004 gràcies a les propostes diferents comunitats religioses del país. Des de les hores s'ha pogut treballar amb totes les comunitats d'Andorra i aquesta celebració del Parlament serà "la millor manera d'implicar les diferents comunitats vinculades al diàleg interreligiós".

Les anteriors set edicions del Parlament Català de les Religions es van celebrar a Barcelona, Manresa, Alacant, Lleida, Perpinyà, Girona i Mallorca. Els Parlaments de les Religions són espais que conviden a totes les persones "de fe, esperit i bona voluntat" a trobar-se des de l'àmplia i rica diversitat de les tradicions religioses i espirituals del món.

"Són dies que conviden a l'escolta i a l'acolliment des d'un cor i una ment oberts, a dialogar per la comprensió mútua, a reflexionar sobre els problemes candents amb què el món s'ha d'enfrontar i a comprometre's a descobrir nous camins per a la pau", expliquen des de l'organització.

De Chicago a Barcelona

Paral·lelament al Parlament Català de les Religions, existeix el Parlament de les Religions del Món. És la trobada interreligiosa periòdica més multitudinària i diversa del món. Cada cinc o sis anys reuneix prop de 8.000 persones d'arreu del món i de totes les tradicions religioses. Les successives edicions són convocades pel Consell per a un Parlament de les Religions del Món (Council for a Parliament of the World's Religions, CPWR), amb seu a Chicago. Se n'han fet a Ciudad del Cabo, Monterrey, Melbourne, Toronto o Chicago. Aquesta Xarxa basta l'àmbit territorial de parla catalana, incloent-hi les iniciatives interreligioses de ciutats com Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, Perpinyà, València, Alacant, Mallorca i Andorra.

Actualment, l'AUDIR és responsable de la coordinació de la xarxa que agrupa 19 entitats de tota l'àrea geogràfica de cultura catalana. Els grups o entitats de diàleg interreligiós membres de la Xarxa Catalana apleguen amb regularitat creients de referència o representants de les diverses tradicions religioses i espirituals.

"L'anunciació és un exemple dels valors religiosos en les expressions artístiques"

La darrera sessió del cicle 'Espai Obert' s'ha celebrat sota el títol 'Religions i tradicions espirituals en les arrels de la nostra cultura'. Una sessió que ha organitzat l'associació Cristianisme al Segle XXI, i l'ha desenvolupat la professora **Carolina Camanyes**, llicenciada en Belles Arts, doctora en Restauració de Patrimoni i artista, que ha exemplificat els valors religiosos en les expressions artístiques a través de diverses obres que representen l'anunciació. En aquest sentit, Camanyes ha manifestat que "l'anunciació és un exemple dels valors religiosos en les expressions artístiques".

CRISTIANISME AL SEGLE XXI | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Setmana per la Pau busca contribuir en la cultura de la pau i el diàleg

La iniciativa de Justícia i Pau, la Setmana per la Pau - Arcadi Oliveres torna en la seva tercera edició. L'objectiu d'aquesta proposta, que es realitzarà entre el 14 i el 23 de maig, és "mantenir viu el missatge i el llegat d'**Arcadi Oliveres**". La proposta organitza diferents activitats en diversos espais de la ciutat de Barcelona. Aquesta iniciativa agafa el context de guerra actual i a partir d'aquí, pretén ser un espai de trobada i d'intercanvi de pensaments d'accions d'incidència sociopolítica que contribueixin a una cultura de pau, del diàleg i a favor de la justícia social i ecològica.

CR / JUSTÍCIA I PAU | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Generalitat commemorarà el mil·lenari de Montserrat

El govern de la Generalitat de Catalunya **ha acordat** aquest dimarts commemorar el mil·lenari de la fundació del monestir de Montserrat durant l'any 2025. La celebració dels mil anys d'història ininterrompuda de l'abadia arrencarà el 7 i 8 de setembre i acabarà el 8 de desembre de 2025. Entre els esdeveniments i personalitats que seran objecte de commemoració per part de la Generalitat de Catalunya el pròxim any 2025 hi ha el monestir de Montserrat.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El jardí d'una família catòlica: la casa de Folch i Torres de Palau-solità i Plegamans

La casa i el jardí Folch i Torres s'aixequen entre l'avinguda Catalunya i el carrer del Castell, al centre urbà de Palau-solità i Plegamans. L'entrada se situa en el número 8 del carrer del Castell. Passejar per aquest renovat jardí és entrar en un jardí noucentista restaurat i recordar que per aquest espai hi va viure una família nombrosa que seguia els principis del catolicisme del seu temps. És una nova entrega de la sèrie '**santuaris urbans**' de Catalunya Religió.

Al jardí restaurat hi predominen els arbres i les plantes mediterrànies, com les alzines i els xiprers. És un espai senzill i net que anirà envellint amb els anys atorgant-li la bella patina del temps.

En el dietari el patriarca deixà constància de les comunions del fills, del res del rosari de l'assistència a missa d'amagat en una masia en plena Guerra Civil i recordar que **Josep Maria Folch i Torres** va promoure la creació el 1920 de l'associació juvenil 'Pomells de Joventut' d'inspiració catòlica i patriòtica que va tenir el vistiplau de les autoritats eclesiàstiques i que reivindicava l'esperit cristià i la puresa de la llengua.

La família i Palau-solità i Plegamans

L'any 1999 la torre i el jardí de Folch i Torres van passar a ser propietat de l'Ajuntament. La casa és un equipament municipal -un viver cultural- i tot i que conté diversos plafons que expliquen qui va ser Josep Maria Folch i Torres i la cronologia de la construcció de la torre i de l'evolució de la família, no és un museu. Si voleu endinsar-vos en la figura de Folch i Torres us convé visitar la fundació Folch i Torres situada al Castell de Plegamans a uns cinc-cents metres de la casa. Després d'anys de feina per refer el jardí ara ja pot ser visitar els dissabtes de 10 a 14 hores

El matrimoni de Josep Maria Folch i Torres i **Maria Camarasa i Serra** va tenir deu fills, quatre nois i sis noies i, per tant, l'espai a l'aire obert, el jardí era una prioritat familiar. Abans d'endinsar-nos, però, en la història del jardí, parlarem de la relació del cap de família amb Palau. Ho farem a partir de les paraules del seu fill Ramon que va escriure el llibre, *Bon dia, pare*, en el qual fa un repàs de la vida familiar i de la tasca literària del seu pare.

El primer contacte amb aquest municipi vallesà, tingué lloc la primavera del 1920 quan Folch i Torres visità la Protecció de Menors que dirigia un germà seu i que estava instal·lada a la vella granja de Can Gordi. Ramon Folch i Camarasa diu: "tot l'amor que li sobrava després d'haver-se repartit a dojo entre els de casa i els de fora de casa, el vessà a Plegamans... Estimà Plegamans fins a la imprudència, fins a la temeritat. Com en els grans amors apassionats, ni ell mateix no va saber mai el perquè del seu enamorament". Aquell mateix estiu ja hi va llogar una casa. És molt curiós explicar com hi arribava la família al complet per estiuejar. Primer viatjaven en tren de Barcelona fins a Mollet del Vallès i al mateix costat de l'estació, agafaven el tren que, des d'aquesta localitat anava fins a Caldes de Montbui, s'anomenava "el Calderí" el qual, segons Ramon Folch i Camarasa, "era una autèntica joguina". En baixaven a la parada de Palau i a partir d'aquest punt prosseguien a peu.

Un antecedent: la naturalesa

La construcció del jardí, que s'estructura en diferents terrasses per tal de salvar el desnivell

que hi ha entre els carrers que tanquen la finca, va fer-se a partir de les idees i propostes del mateix Josep Maria Folch i Torres. Ben segur que els escrits que a la *Veü de Catalunya* publicava el seu germà **Joaquim** -que va arribar a ser responsable dels museus de Catalunya i historiador de l'art- van resultar-li una font d'inspiració. A l'article *L'art dels jardins d'Itàlia*, publicat a la *Veü de Catalunya* el 1914 hi deia, "l'art del jardí ha de tenir un antecedent, i aquest antecedent és la naturalesa i la topografia del paisatge, el gest que les coses naturals han pres vivint, complint les seves lleis de bellesa".

Influenciant per les idees del moment, el jardí de la casa Folch i Torres segueix els postulats del noucentisme i com a tal quedà catalogat. Ben segur que una de les veus que també el va influenciar va ser la de **Rubió i Tudurí** que des del 1917 era el responsable de l'Arbrat i els Jardins de Barcelona, on residia bona part de l'any la família de Josep Maria Folch i Torres. Rubió deixà escrit que "el diàleg amb les plantes ha de ser natural" i que "l'acumulació de detalls és contraproduent i sovint un desvessall d'ornaments i accessoris sols té per objec-

te dissimular el gran buit d'idea i d'emoció que afligeix el pretès jardí”.

Aquest aire noucentista ara es pot tornar a respirar, ja que la restauració del jardí ha deixat els grans eixos estètics dels Folch tot i que no és el jardí d'una família en el qual cada any, ben segur, es plantaven noves plantes en testos que l'omplien de color l'espai i, al mateix temps, les herbes creixien per tots els terraplens.

Una glorieta, baranes i bancs decorats

El jardí va fer-se a partir de les indicacions que Josep Maria Folch i Torres feia al mestre d'obres en funció dels diners que disposava. En el dietari *El llibre blau*, Josep Maria Folch i Torres deixà constància dels treballs que s'hi anaven fent. El gener del 1923 esmenta la “plantació de sabines, baladres, rosers, codonyers, magraners i xiprers a Plegamans”. I entre desembre de 1922 i febrer de 1923 relaciona que es van plantar vint-i-set avellaners, tres codonyers, dotze magraners, set fruiters diferents, un caki, una figuera, un avet del Caucas, un pi de Flandes, un pi de Còrsega, un pi pinyer, sis pereres amb espatllera per plantar en fila, vint

tuies, dotze baladres, sis xiprers, tres rosers, una buguenvíl·lea i una glicina. Al gener es van afegir trenta-cinc tuies més, altres nou baladres, vuit xiprers més, un roser sarmentós, un pebrer i vint-i-vuit evònims.

Al febrer s'hi van afegir cinquanta-sis tuies més i dues mimoses. També es va comprar, a can Batlle, un cedre. El novembre del 1933 es va dur a terme la plantació en el nou terreny d'ametllers, avellaners, xiprers, etc. El maig del 1937 escriu que “hem aterrat el magnífic pi que hi havia davant de la casa perquè ho esquerdava tot i es ficava per la finestra”. Per tot plegat, es pot evidenciar que al jardí arribaven molts dels vegetals que ja es plantaven als jardins de la ciutat comtal, tot i que, cal assenyalar el predomini de les espècies mediterrànies. El jardí que ara es visita és només una petita part del que fou, ja que l'Ajuntament de Palau només n'adquirí una part.

Tenim la sort que del jardí original creat per Josep Maria Folch i Torres encara en resten alguns elements primigenis com la porta d'entrada, la glorieta, les baranes del pou o els bancs decorats amb motius ceràmics.

Un jardí refugi de la Guerra Civil

El jardí i la casa van ser tant un espai d'inspiració com de treball del pare de família. Ramón Folch i Camarasa en deixa constància: “Escric en el vell canterano on vas escriure els estius, a Plegamans”. Cal recordar que Josep Maria Folch i Torres fou un prolífic autor de gran èxit que va escriure literatura per a infants i joves. Algunes de les nombroses obres de teatre que va escriure van ser representades al jardí en el qual es va construir un escenari i una platea on se situaven les cadires plegades.

El jardí també va ser un espai de jocs per la família Folch i Camarasa, és a dir, per als seus deu fills i al llarg de la Guerra Civil va esdevenir el refugi de tota la família. En el seu diari Josep Maria Folch i Torres esmenta que el setembre del 1937 “ja fa dos dies que mengem per berenar pa amb confitura de codony feta de la Maria amb els nostres codonys. Sort que ens podem encara anar defensant amb els fonolls, els oms i les acàcies de casa”.

Pasqua Ortodoxa

MARIA ROSA OCAÑA
A NADIEZHDA

Per arribar a la Pasqua hem d'haver recorregut un tram que ens prepara per fer el Pas, que és la significació de la paraula Pasqua. Aquest Pas ve determinat, a priori, per un recorregut de purificació, de dejuni, de preparació per estar atents, el que significa un canvi en nosaltres mateixos, és a dir a millorar les nostres actituds i accions, que ve marcat per un tropisme que es realitza en l'interior de la persona. És un camí que se'ns proposa recórrer, com és la Quaresma de 40 dies, plena de senyals que ens indiquen el camí, passant per Betània fins a arribar a Jerusalem.

És el camí que va recórrer el mateix Jesús-Crist, passant per Betània amb la resurrecció de Llät-

zer i d'allà entrar a Jerusalem, després de rebre'l amb càntics, palmes i branques.

I així ho commemorem.

Aquest any, la Pasqua ortodoxa s'escau el diumenge 5 de maig, segons el calendari julià. Ve després de la Pasqua jueva. El diumenge passat es va celebrar el dia de Rams... els temples estaven adornats amb palmes, fulles d'olivera i de llorer. El poble ho portava des de casa per beneir-los. En altres indrets, però, que no tenen en abundància aquesta mena d'arbres, porten per beneir les fulles del salze. És el cas de Sèrbia, com ens comenta Caterina, explicant-nos

que, en aquest dia, els nens i nenes tenen un rol especial, com els nens d'aquell temps, com diuen les Sagrades Escripures, que també estaven aclamant al Rei de glòria. En aquest dia, els nens porten penjant amb una cinta, una campaneta que la fan sonar en el moment de la benedicció del sacerdot, significat l'alegria que sentiren aleshores en rebre el Crist, damunt d'una somera.

Tota aquesta alegria es transformarà, tot seguit, a l'entrada de la Setmana Santa, per reviuire els Misteris de la Passió i Resurrecció.

Sí, es necessita un gran recolliment, pregària i reflexió per adonar-nos de la importància d'aquesta entrada, d'aquest Pas, que comportarà un canvi. Per la Pasqua jueva és el Pas de l'esclavitud a la llibertat, per a la Pasqua cristiana de la mort a la Vida.

Per entrar en aquesta atmosfera, necessàriament ha de minvar el "soroll" del món, a fi que el sentit profund del missatge penetri en la ment i baixi al cor, com diuen els grans místics. No en va, el període d'aquests 40 dies precedeix l'objectiu final, per donar-nos les eines de

preparació i enfortiment per seguir en el camí. És així, i no és d'estranyar que, una de les lectures evangèliques que ens proposen en aquesta Setmana Santa és la lectura de les verges, unes sàvies i les altres nècies. Indicant-nos el fet de tenir preparat l'oli perquè les llànties estiguin enceses. Hem d'estar "atents i vigilants".

El Divendres Sant, les famílies, amb els nens, pinten els ous de Pasqua, per portar-los a beneir a l'església en la Nit Santa. Després de la proclamació de la Resurrecció de Nostre Senyor, les paraules que estaran en boca de tots serà: "Crist ha ressuscitat! En veritat, ha ressuscitat!" I ens transportarà al "lloc" on no existeix la mort... el Misteri més gran que té la humanitat, de traspassar el llindar de la lògica, per donar pas a un altre "estat" com és l'Esperança i la Fe, en el món diví.

Aprenuem dels infants que, amb la seva frescor i alegria gaudeixen ja del Regne dels cels.

Un institut-escola de Tarragona fa una donació a Càritas
DT, 07/05/2024 | TARRAGONA 21

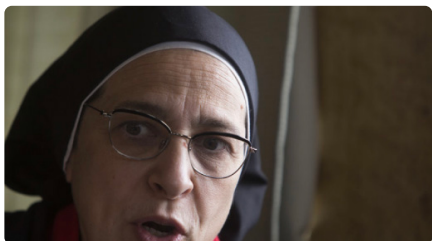
Campanya d'alumnes de Fedac Lleida per recollir roba usada per a Trolles
DT, 07/05/2024 | DIARI SEGRE

El Bisbe Sergi Gordo participa en la trobada de Joves per la Cinta
DT, 07/05/2024 | EBRE DIGITAL

Com el papa Francesc ha obert les portes del Vaticà a les treballadores sexuals trans
DC, 08/05/2024 | VILAWEB

Sor Lucía Caram i el cantautor Sergi Carbonell, premis Climent Guitart
DJ, 09/05/2024 | EL PUNT AVUI

El Cellar de Can Roca torna a apadrinar la Campanya 'Cava amb Cor' de Càritas
DJ, 09/05/2024 | EL PUNT AVUI

El Capítol de la Catedral fa un pas enrere i es desvincula de la promoció de la Tortosa Card
DV, 10/05/2024 | EBRE DIGITAL

Es reobre el debat sobre l'escalinata de la Sagrada Família i els 1.000 pisos afectats
DV, 10/05/2024 | BETEVÉ

35 | LA SETMANA A LES XARXES

La Sagrada Família
@sagradafamilia

CAT _Lamentem la mort de Joan Rigol i Roig, que va ser President Delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família entre el 2005 i el 2011. Nasqué a Torrelles de Llobregat el 4 d'abril del 1943, va ser un home de formació humanística i filosòfica. Durant la presidència de Rigol, es va tancar tot l'espai interior i, el 7 de novembre del 2010, el Papa Benet XVI va dedicar la Basílica al culte i la va distingir com a basílica menor.

12:03 · 07 de maig 24 · 3.060 Visualitzacions

Monestir de Poblet
@MonestirPoblet

Aquesta tarda, el nou abat del @MonestirPoblet Rafel Barrué, ha rebut a la sala del cubar una representació de la marca Honda que aquests dies estan fent una estada a l'hostatgeria externa.

22:12 · 06 de maig 24 · 1.208 Visualitzacions

Fundació Pere Tarrés
@Fundperetarres

A la @Fundperetarres tenim present l'#emergènciaciàmatica que caracteritza la nostra societat. La campanya de sensibilització #InfantsActivistes fa visible i valora el paper dels #infants i els #joves com a motor de canvi i #transformaciósocial.

11:23 · 10 de maig 24 · 174 Visualitzacions

Vedruna Catalunya Educació
@VedrunaCat

"L'art possibilita imaginar i comunicar alternatives". La professora Isidora Sáez-Rosenkranz @UniBarcelona proposa una visió interdisciplinària per dialogar amb els reptes socials i ambientals. Avui a Vic amb els equips #ODSVedruna #escolainclusiva

Facultat Educació UB i Educació
11:21 · 09 de maig 24 · 237 Visualitzacions

FECC
@FeccComunicacio

Avui celebrem el #diamundialeducaciócatòlica i volem aprofitar aquest dia per convidar-vos a redescobrir l'actualitat del Pacte Educatiu Global, que promociem a través del "Premi Encoratja!" amb @BlanquernaFCEE

pastoralfecc.cat/premi-encoratja...

9:30 · 09 de maig 24 · 433 Visualitzacions

Maristes Catalunya
@MaristesCat

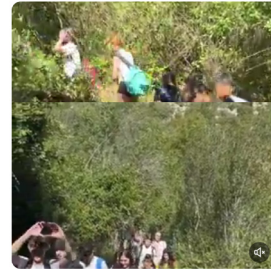
Amb motiu de les festes de maig de #Badalona, l'#EspaiPolivalent ha anat a portar el petit dimoni i a dir adéu al gran abans que el cremin aquesta nit. Us desitgem bona festa! #SantAnastasi #cremadadeldimoni @caritasbcn @festesdemaig #FestesdeMaig2024 @AJBadalona

15:08 · 10 de maig 24 · 125 Visualitzacions

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

17a Pujada FEDAC a #Montserrat assolida! Ahir els nois i noies de 3r de secundària de les #escolesFEDAC van viure aquesta tradició FEDAC de superació i companyonia! Mireu el resum de la jornada en forma de reel! #avuidemà #EscolesAutèntiquesxPersonesÚniques

14:17 · 10 de maig 24 · 74 Visualitzacions

Jesuites Educació
@JesuitesEdu

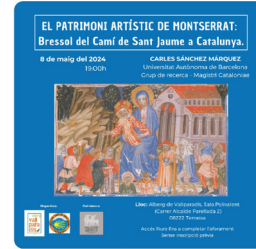
Al programa Catakarc de @beteve s'han fet ressò de les funcions que fa l'equip Green PIN a l'escola de #JESarrià. L'objectiu d'aquest grup és promoure petits canvis per tal que l'escola sigui més sostenible. Recupera'l, del minut 12.30 al 16:30.

17:20 · 10 de maig 24 · 33 Visualitzacions

Abadia de Montserrat
@montserratinfo

Aquest dimecres, a Terrassa, conferència sobre el pelegrinatge a Montserrat, dins d'un cicle sobre el Camí de Sant Jaume.

9:52 · 06 de maig 24 · 187 Visualitzacions

Afers religiosos
@afersreligiosos

Obertes les inscripcions del II Congrés Internacional sobre Llibertat Religiosa i de Consciència, que tindrà lloc a Barcelona el 5 i 6 de juny, impulsat per @llibreligiosa @ObsBlanquerna #CongrésInternacional #LlibertatReligiosa Més informació: ow.ly/XE3350RoXmc

11:20 · 09 de maig 24 · 268 Visualitzacions

Solidaritat Sant Joan de Déu
@solidaritatSJD

Gràcies #FornsEnrich per finançar el projecte de #recerca de @SJDTerresLeida per impulsar noves estratègies d'intervenció amb infants diagnosticats amb Trastorn de l'Espectre de l'Autisme (#TEA) mitjançant la teràpia grupal assistida amb #gossos. Més informació bit.ly/4b6zU6S

Sant Joan de Déu CAT i 6 més
11:26 · 07 de maig 24 · 217 Visualitzacions

Claretians de Sant Pau
@claretiansCAT

Joves de tota Europa participen en la tercera edició del Claret Way a Madrid Més informació: claretpaulus.org/ca/2024/05/09/...

Claretians Santiago i Claret Way Global
18:14 · 09 de maig 24 · 34 Visualitzacions

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Direcció: Glòria Barrete Vélez. **Redacció:** Roger Vilaclara, Anna Guimerà i Jordi Llistnerri. **Edició paper:** Macià Grau. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, Valentina Laferrara, Xavier Memba, Lucía Montobbio, Laura Mor, Víctor Rodríguez, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat. **Publicitat:** Glòria Barrete | suport@catalunyareligio.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Carles Duarte (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Víctor Cullell, Núria Iceta, Oriol Llop, Manuel Manonelles, M. Mercè Sardà, Noemí Ubach i Anna Vilà.

Amb el patrocini de

Amb la col·laboració de

Formem part de

Auditat per:

Amb el suport de: